

Elbristen ger oss en möjlighet

Elbristen i Kristianstads kommun ger anledning till eftertanke. Ett lokalt politiskt blame-game drog igång trots tydlig information från C4-energi. I åratal har vi debatterat och lyft den billiga och mindre miljöskadliga vindkraften. Alla vet att kärnkraft är en ohållbar och farlig grej. Samhället har motsatt sig och skjutit upp det nödvändiga avslutet av den fossila eran. I stället för en mjuk övergång, tvingas vi nu in i en hård smäll som denna växande elbrist. Det drabbar de som redan har en svår ekonomisk situation och till exempel inte har råd att installera energieffektiva lösningar. Vi i den lokala Naturskyddsföreningen har försökt i decennier komma med konstruktiva lösningar - beslutsfattare har inte velat eller vågat.

Så låt oss ta ett steg tillbaka och se detta från ovan. Vi har nämligen djupare problem. Vi kan aldrig få nog. Alltid vill vi människor ha mer. Vi har aldrig förr känt den gränsen vi nu är vid. Men gränserna har vi sedan länge överskridit. Vi har en levnadsstandard som kräver mer än 4 planeter om alla skulle leva som oss. Det ger en bra anledning att fråga: Är det alls hållbart att öka energiproduktionen? Vad leder det till om inte en önskan efter ännu mer energi? Vi människor behöver få ett wake-up call och det är just vad den lokala elbristen kan bli. Det är här och nu vi istället kan göra upp med business as usual och faktiskt börja anpassa oss efter de gränser planeten har. Elbrist? Ja då får vi ransonera. Vi får som samhälle välja vad vi ska prioritera. Det slösas ju med el överallt. Låt elen gå till det viktiga i stället och låt elanvändningen bli rättvis. Höginkomsttagare använder mycket mer energi trots effektivare lösningar. Låginkomsttagare får hög elräkning trots låg förbrukning. Är det verkligen så vi vill ha det? Tillsammans kan vi gå i beredskap – det är förnuftigt och det är lika bra vi gör det nu, för det kommer bara mer problem i takt med klimatförändringarna och de följer de innebär. Tillsammans kan vi kräva förändring.

Alltså, visst är det minst skadliga mer vindkraft, solceller och solvärme, lagring av energi på vissa sätt. Det behövs för de mest grundläggande behoven...men...Vi måste lära oss att avstå och att omfördela rättvist. Vi måste lära oss att anpassa oss. Vi måste lära oss att bli snälla varelser istället för att exploatera sönder Jordklotet. Faktiskt kan det vara just denna anpassning som många går och längtar efter: känslan av uppstyrd beredskap, samarbete om prioriteringar, lösningar där vi gör upp med slöseri och överflöd. Mer sunt förnuft, mindre fri marknad, mer verklighetsförankring, mindre utopi om evig tillväxt. Vi är på väg in i en ny tid. Dags att prioritera. Är du beredd?

Rune Stenholm Jakobsen,
talesperson i Naturskyddsföreningen i Kristianstad och Bromölla